

156.2

, KDB: 883

Ranavdr.

WE 001419

M 1961

STATSREGULERING

AV

LANGVATN I NORD-RANA OG OVERFØRING AV RANAELV TIL LANGVATN.

(KONGELIG RESOLUSJON AV 12. MAI 1961.)

Ved kongelig resolusjon av 12. mai 1961 er bestemt:

1. «Det fastsettes reguleringsbestemmelser for statsregulering av Langvatn i Nord-Rana og overføring av Ranaelv til Langvatn i samsvar med Industridepartementets tilråding av 12. mai 1961.
2. Det fastsettes manøvreringsreglement for reguleringen og for damlukene ved Reinfoshei i samsvar med det utkast som er tatt inn i ovennevnte tilråding fra Industridepartementet som gjeldende inntil videre.»

Reguleringsbestemmelser

for statsregulering av Langvatn og overføring av Rana til Langvatn.

(Fastsatt ved kgl. resolusjon av 12. mai 1961.)

1.

Reguleringsbestemmelsene gjelder i ubegrenset tid, men kan tas opp til alminnelig revisjon etter 50 år.

2.

For den økning av vasskraften som innvinnes ved reguleringen og overføringen erlegges følgende årlige avgifter:

Til staten kr. 0,50 pr. nat.-hk.

Til de fylkes-, herreds- og bykommuner som Kongen bestemmer kr. 5 pr. nat.-hk.

Etter 20 år kan fastsettelsen av avgiften tas opp til ny prøvelse.

Økningen av vasskraften beregnes på grunnlag av den økning i lågvassføringen som reguleringen og overføringen antas å ville medføre utover den vassføring, som har kunnet påregnes år om annet i 350 dager av året. Ved beregningen av denne økning forutsettes det at magasinet utnyttes på en sådan måte at vassføringen i lågvassperioden blir så jevn som mulig. Hva der i hvert enkelt tilfelle skal anses som den ved reguleringen og overføringen innvunne økning av vasskraften, avgjøres med bindende virkning av departementet.

Plikten til å erlegge de ovenfor omhandlede avgifter inntreter etter hvert som den ved reguleringen og overføringen innvunne vasskraft tas i bruk. Avgiftene har samme pantsikkerhet som skatter på fast eiendom og kan inndrives på samme måte som disse. Etter forfall svares 6 pst. rente.

3.

For den økning av vasskraften som innvinnes ved regulering av Langvatn skal det erlegges en godtgjørelse en gang for alle til staten av kr. 1 pr. nat.-hk.

Godtgjørelsen blir å erlegge fra det tidspunkt vasskraftøkningen tas i bruk. Den har samme pantsikkerhet som skatter på fast eiendom og kan inndrives på samme måte som disse. Etter forfall svares 6 pst. rente.

4.

Nærmere bestemmelser om betalingen av avgifter etter post 2, godtgjørelse etter post 3 og kontroll med vannforbruket samt angående avgivelse av kraft, jfr. post 15, skal med bindende virkning for hvert enkelt tilfelle fastsettes av vedkommende departement.

5.

Langvatn kraftverk er forpliktet til, når vedkommende departement forlanger det, på den måte og på de vilkår som departementet bestemmer, i anleggstiden å skaffe arbeiderne og funksjonærene ved anlegget og disses familier den nødvendige legehjelp ved fastboende lege og å holde eller helt eller delvis dekke utgiftene til for øyemedet tjenlig sykehus eller sykestue med isolasjonslokale og tidsmessig utstyr.

Det kan også pålegges kraftverket etter vedkommende departements nærmere bestemmelse, helt eller delvis å bære utgiftene til vedkommende kommuners alminnelige forebyggende helsetjeneste og alminnelige sosiale tiltak.

Hvis noen av arbeiderne eller funksjonærene omkommer ved arbeidsulykke i anleggstiden, kan kraftverket etter nærmere bestemmelse av vedkommende departement pålegges å sikre eventuelle etterlatte en øyeblikkelig erstatning.

6.

Langvatn kraftverk er forpliktet til å sørge for midlertidig forsamlingslokale til bruk for arbeiderne og den øvrige befolkning som er knyttet til anlegget.

Langvatn kraftverk er i fornøden utstrekning forpliktet til på rimelige vilkår og uten beregning av noen fortjeneste å skaffe arbeiderne og funksjonærene sundt og tilstrekkelig husrom etter nærmere bestemmelse av vedkommende departement.

Kraftverket er ikke uten vedkommende departements samtykke berettiget til i anledning av arbeidstvistigheter å oppsi arbeiderne

fra bekvemmeligheter eller hus leid hos det. Uenighet om hvorvidt oppsigelse skyldes arbeidstvist, avgjøres med bindende virkning av departementet.

Bestemmelsen i tredje ledd får ikke anvendelse på leieforholdet mellom kraftverket og arbeider når § 38 i lov om husleie av 16. juni 1939 gjelder i kommunen og leieforholdet er beskyttet gjennom oppsiingsregler i nevnte paragraf.

7.

Langvatn kraftverk plikter å skaffe gårdsbrukene rundt Langvatn nødvendige vegforbindelser etter bestemmelse av det i post 8 nevnte tiltaksskjønn.

Langvatn kraftverk er videre forpliktet til å erstatte utgifter til vedlikehold og istandsettelse av offentlige veger, bruer og kaier, hvor disse utgifter blir særlig øket ved anleggsarbeidet. I tvisttilfelle avgjøres spørsmålet om hvorvidt vilkårene for refusjonsplikten er til stede, samt erstatningens størrelse, ved skjønn på Langvatn kraftverks bekostning. Eventuell erstatning innbetales til Vegdirektoratet. Veger, bruer og kaier som anleggenes eier bygger, skal stilles til fri benyttelse for almenheten, for så vidt departementet finner at dette kan skje uten vesentlige ulemper for anleggene.

8.

Langvatn kraftverk plikter å treffe nødvendige tiltak for å søke å avhjelpe de skader og ulemper som reguleringen og overføringen fører med seg for bygdefolkets interesser. Spørsmålet om hvilke tiltak som skal treffes avgjøres i tilfelle av tvist ved skjønn, som i tilfelle kan fremmes i forbindelse med skjønnet etter vassdragsreguleringslovens § 16, eventuelt § 19.

9.

Langvatn kraftverk er forpliktet til etter avgjørelse av vedkommende departement å erstatte vedkommende forsorgskommune slike forsorgsutgifter som i vassdragsreguleringsloven er forutsatt dekket ved hjelp av fond i samsvar med reglene i lovens § 12, pkt. 7, 1. ledd og 2. ledds første og annet punktum.

10.

Over avløpskanalens utløp i Ranaelvas osparti (alternativ b) skal reguleringsanleggets eier bekoste oppsetting, vedlikehold og drift av et mekanisk sperregitter som hindrer oppgang av fisk i kanalen.

Dersom dette av tekniske grunner viser seg vanskelig, skal avløpskanalen bygges med

tanke på at den fisk som går opp skal kunne fanges med kastenot og senere kjøres uskadd opp forbi Reinfoss i tankbil. Utgiftene bæres av reguleringsanleggets eier.

Annet fiske, unntatt for undersøkelser, bør ikke tillates i kanalen.

Laksetrappen i Pluras nedre del, i Kobb-fossen og i Reinfossen bekostes ombygd og justert i overensstemmelse med de nye vannføringsforhold i vassdraget og i henhold til vedkommende departements bestemmelser.

Reguleringsanleggets eier bekoster bygging og drift av stamlaksbasseng, klekkeri og anlegg for oppdrett av settefisk (laks, aure) frem til utvandringsferdig størrelse og alder, samt bærer utgiftene med transport og utsetting av yngel og settefisk av de arter og på den måte og de steder vedkommende departement bestemmer.

Utgifter i forbindelse med de biologiske undersøkelser vedkommende departement finner nødvendige i de berørte områder bæres av reguleringsanleggets eier.

Utgifter til øket oppsyn i anleggsperioden bæres av reguleringsanleggets eier.

11.

Langvatn kraftverk er forpliktet til etter Industridepartementets bestemmelse å utføre sikringsarbeider i Langvassågas løp og forbygningsarbeider mot denne etter hvert som det måtte vise seg påkrevd.

12.

Vannslippingen skal foregå overensstemmende med et reglement som Kongen på forhånd utferdiger. Viser det seg at slippingen etter dette reglement medfører skadelige virkninger av omfang for almene interesser kan Kongen uten erstatning til reguleringsanleggets eier, men med plikt for denne til å erstatte mulige skadevirkninger for tredjemann, fastsette de endringer i reglementet som finnes nødvendige.

Til å forestå manøvreringen antas en norsk statsborger som tilsettes av Hovedstyret for Vassdrags- og Elektrisitetsvesenet. Ekspropriasjonsskjønn kan ikke påbegynnes før manøvreringsreglementet er fastsatt.

13.

Det må anordnes og holdes i drift et automatisk varslingsanlegg som trer i funksjon når det kommer en farlig økning av vassføringen. Anlegget må godkjennes av departementet.

Partiet av isen på Langvatn ved tunnelinntaket som ansees ufarbart skal markeres slik:

Så snart isen er farbar om høsten innsirkles det svekkede parti med et tau festet til påler

som settes fast i isen med passe mellomrom. Tauet skal til enhver tid ha en fri høyde over is- eller snøoverflate på mellom 0,5 og 1 m.

Om sommeren avmerkes det farlige område ved skilt og bøyer i passende avstand.

14.

Langvatn kraftverk skal etter nærmere bestemmelse av departementet utføre de hydrologiske iakttagelser, som i det offentlige interesse finnes påkrevd, og stille det innvunne materiale til disposisjon for det offentlige. Reguleringsgrensene betegnes ved faste og tydelige vannstandsmerker, som det offentlige godkjenner.

Kopier av alle karter som Langvatn kraftverk lar oppta i anledning av anleggene, skal tilstilles Norges geografiske oppmåling med opplysning om hvordan målingene er utført.

15.

Langvatn kraftverk er forpliktet til å avgi til den eller de kommuner, derunder også fylkeskommuner som departementet bestemmer, etter hvert som utbygging skjer, inntil 10 pst. av den innvunne økning av kraften (beregnet som angitt i post 2).

Pålegget om avgivelse av kraft kan etter begjæring av en interessert tas opp til ny avgjørelse etter 30 år.

Kraften kan kreves avgitt med en brukstid ned til 5 000 brukstimer årlig.

Kraften avgis i den form hvori den produseres.

Elektrisk kraft uttas etter departementets bestemmelse i kraftstasjonen eller fra fjernledningene eller fra ledningsnett, hva enten ledningene tilhører anleggenes eier eller andre. Forårsaker kraftens uttakelse av ledningene økede utgifter, bæres disse av den som uttar kraften, enten dette er staten eller en kommune. Avbrytelse eller innskrenkning av leveringen, som ikke skyldes vis major, streik eller lockout, må ikke skje uten departementets samtykke.

Kraften skal leveres til vanlig pris i vedkommende forsynings- eller samkjøringsområde. Dersom det ikke er mulig å påvise noen slik pris, skal kraften leveres til selvkostende. Hvis den pris som således skal legges til grunn blir uforholdsmessig høy, fordi bare en mindre del av den kraft vassfallene kan gi, er tatt i bruk, skal kraften leveres til rimelig pris. Uenighet om prisen avgjøres av vedkommende departement.

Eieren har rett til å forlange et varsel av 1 år for hver gang kraft uttas. Samtidig som uttak varsles kan forlanges oppgitt den brukstid som ønskes benyttet og dennes for-

deling over året. Tvist om fordelingen avgjøres av departementet. Oppsigelse av konsjonskraft kan skje med 2 års varsel. Oppsagt kraft kan ikke senere forlanges avgitt.

Eventuell avgivelse av overskytende kraftmengder i henhold til endret pålegg etter 2. ledd kan bare kreves etter hvert som kraft blir ledig.

16.

Langvatn kraftverk plikter å avgi vann i sådan utstrekning, at den alminnelige fløtning i vassdraget forulempes så lite som mulig ved reguleringen. Spørsmålet om hvilke forføyninger det skal treffe, avgjøres i tilfelle av tvist ved skjønn.

Skade eller ulempe for fløtningen, som ikke på denne måte avhjelpest, blir å erstatte overensstemmende med reguleringslovens § 16.

17.

Ved reguleringsanlegget skal der tillates truffet militære foranstaltninger for sprengning i krigstilfelle, uten at Langvatn kraftverk har krav på godtgjørelse eller erstatning for de herav følgende ulemper eller innskrenkninger med hensyn til anlegget eller dets benyttelse. Langvatn kraftverk må uten godtgjørelse finne seg i den bruk av anlegget som skjer i krigsøyemed.

18.

Langvatn kraftverk plikter å avgi inntil 4 000 m³ vann pr. døgn gjennomsnittlig til alminnelig forbruk i Båsmo—Ytternområdet. Omkostningene i forbindelse med vannuttaket enten fra tunnelen eller kraftverkets rørledning bæres av vannverket.

19.

Det påhviler reguleringsanleggets eier i den utstrekning hvori dette kan skje uten urimelige ulemper og utgifter — å unngå ødeleggelser av plante- og dyrearter, geologiske og mineralogiske dannelser samt i det hele naturforekomster og områder, når dette anses ønskelig av vitenskapelige eller historiske grunner eller på grunn av områdenes naturskjønnhet eller egenart.

Såfremt sådan ødeleggelse som følge av arbeidene fremme i henhold til foranstående ikke kan unngås, skal Naturvernrådet i betimelig tid på forhånd underrettes om saken.

Reguleringsanleggets eier skal i god tid på forhånd undersøke om faste fortidsminner som er fredet i medhold av lov av 29. juni 1951 nr. 3 eller andre kulturhistoriske lokaliteter blir berørt, og i tilfelle straks gi melding herom til vedkommende museum.

Viser det seg først mens arbeidet er i gang at det kan virke inn på fortidsminne som ikke har vært kjent, skal melding som nevnt i foregående ledd sendes med en gang og arbeidet stanses.

Reguleringsanleggets eier plikter ved planleggingen og utførelsen av anleggene i den utstrekning det kan skje uten urimelige ulemper og utgifter å dra omsorg for at hovedså vel som hjelpeanlegg virker minst mulig skjemmende i terrenget. Plasing av stein og jordmasser skjer i samråd med vedkommende kommuner. Reguleringsanleggets eier har plikt til forsvarlig opprydding av anleggsområdene. Oppryddingen må være ferdig senest 2 år etter at vedkommende anlegg er satt i drift. Overholdelsen av bestemmelsene i dette ledd undergis offentlig tilsyn. De hermed forbundne utgifter utredes av anleggets eier.

Om nærværende bestemmelser gis vedkommende arbeidsledere fornøden meddelelse.

20.

Til skjønn i anledning reguleringen og overføringen skal skjønnsmenn oppnevnes av departementet.

21.

Langvatn kraftverk underkaster seg de bestemmelser som til enhver tid måtte bli truffet av vedkommende departement til kontroll med overholdelsen av de fastsatte bestemmelser.

De med kontrollen forbundne utgifter erstattes det offentlige av Langvatn kraftverk etter nærmere av vedkommende departement fastsatte regler.

22.

Reguleringsbestemmelsene skal tinglyses i de tinglag hvor anleggene er beliggende. Vedkommende departement kan bestemme at et utdrag skal tinglyses som heftelse på de eiendommer eller bruk i vassdragene for hvilke reguleringen og overføringen kan medføre forpliktelser.

Manøvreringsreglement

for regulering av Langvatn og damlukene ved Reinfosshei.

(Fastsatt ved kgl. resolusjon av 12. mai 1961.)

1.

Reguleringsgrensene for Langvatn er:

H.R.vst (høyeste regulerte vannstand) 43,7
 Nat.vst. (vannstand før regulering) ... 43,7
 L.R.vst. (laveste regulerte vannstand) ... 41,0
 tilsv. 2,7 m senkning.

Dam ved Reinfosshei:

H.R.vst. (høyeste regulerte vannstand) 43,7

Høydene refererer seg til Vassdragsnivelle-mentene L.nr. 231 (Rana) og 233 (Rana med Langvassåga). De tillatte reguleringsgrenser skal angis ved faste og tydelige vannstandsmerker.

2.

Når vannstanden i Langvatn eller ved Reinfosshei overskrider H.R.vst. kote 43,7 skal alle luker i dammen åpnes, men det skal tas for øye at flomskader nedenfor dammen så vidt mulig unngås. I tiden 15. september til 20. mai slippes lavvassføringen inntil 10 m³/sek. gjennom dammen eller gjennom Reinfossen kraftstasjon. Utenom denne tid skal minst 20 m³/sek. slippes i selve Reinfossen.

For øvrig skjer manøvreringen etter Langvatn kraftverks behov.

3.

Til å forestå manøvreringen av lukene i dammen og i kraftverkets inntak antas en norsk statsborger, som tilsettes av Hoved-

styret for Vassdrags- og Elektrisitetsvesenet. Hovedstyret kan bestemme hvor damvokteren skal bo og at han skal ha telefon i sin bolig.

4.

Det avgis det til den alminnelige fløtning i vassdraget nødvendige vann overensstemmende med de ved overenskomst eller skjønn fastsatte regler.

5.

Det skal påseses at flomløpet og lukene ikke hindres av is eller lignende og at dam- og reguleringsluker til enhver tid er i god stand.

Det skal føres protokoll over manøvreringen og avleste vannstander, og eventuelt observeres og noteres nedbørmengder, temperatur m. v. Av protokollen sendes ved hver måneds utløp avskrift til Hovedstyret for Vassdrags- og Elektrisitetsvesenet.

6.

Viser det seg at slippingen etter dette reglement medfører skadelige virkninger av omfang for almene interesser, kan Kongen uten erstatning til reguleringsanleggets eier, men med plikt for denne til å erstatte mulige skadevirkninger for tredjemann, fastsette de endringer i reglementet som finnes nødvendig.

Forandringer i dette reglement kan bare foretas etter at de interesserte har hatt anledning til å uttale seg.